

Jedna od najsmrtonosnijih zoonoza je bjesnoća. Cijepljenje životinja dovelo je gotovo do iskorjenjivanja bjesnoće u Hrvatskoj, no još nemamo status zemlje slobodne od bjesnoće

PAŽLJIVO S MESOM

Sirovu hranu za kućne ljubimce nemojte pripremati na istim površinama na kojima pripremate hranu za sebe i svoju obitelj. Sirovo meso može biti izvor mnogih zaraznih bolesti, bez obzira na to što je vaš mesar "provjeren". Posebnu pažnju posvetite higijeni ako član obitelji ima kompromitirani imunostni sustav (kemoterapija, transplantacija, dijabetes, starija dob, vrlo malo djeteta, trudnoća).

Zaraziti se možete dok pripremate sirovo meso, igrajući se sa štenetom, mačićem ili kornjačom, nakon što ste pokupili u parku ljubimčev izmet, dok čistite akvarij, za posjeta zoološkom vrtu i tijekom svake aktivnosti nakon koje treba prati ruke

PRAVILNA HIGIJENA NAJBOLJE SPREČAVA PRIJENOS ZOONOZA

Zarazne bolesti zajedničke ljudima i nekim životinjama koje mogu prelaziti sa životinja na ljude i obrnuto nazivaju se zoonoze (grč. zoon - životinja, nosos - bolest). Uzročnici primarno kruže među životinjama i povremeno se prenose na čovjeka. Čovjek se može zaraziti ugrizom ili ogrebom, kontaktom sa slinom, izmetom ili mokraćom životinje ili nedovoljno termički obrađenom hranom. Koliko su zoonoze doista raširene, kako se prenose i koliko su opasne za čovjeka? Igrate li se sa štenetom dok jedete? Vašom garažom povremeno protrče glodavci? Pripremate sirovo meso za večeru? Nisu nam mame i bake bez razloga ponavljale: "Peri ruke prije jela i kad obaviš nuždu tijela!" Da, zaraziti se možete dok pripremate sirovo meso, tijekom igre sa štenetom, mačićem ili kornjačom, nakon što ste

pokupili u parku ljubimčev izmet, dok čistite akvarij, za posjeta zoološkom vrtu i tijekom svake aktivnosti nakon koje treba oprati ruke. Pranje ruku najdjelotvorniji je način sprečavanja širenja zoonoza.

UZROČNICI PROLJEVA

Krenimo od crva. Helmiti su zajednički naziv za gliste, trakavice, metilje. Ljudi, najčešće djeca, zaraze se njima preko izmeta pasa i mačaka. Mogu se prevenirati redovnom dehelmintizacijom kućnih ljubimaca (tabletam protiv glista i trakavica). Simptomi su proljev i povraćanje. Ako ljubimac nije redovito tretiran protiv unutarnjih parazita, postoji realna opasnost od zaraze embrioniranim jajašcima nekih helminata i trakavica. Oblici *Toxocara canis* i

ZARAZENI KRPELJI

Na mjestu uboda pojavi se crvena ožarica

ZASTITITE LJUBIMCE I SEBE NA IZLET NIKAKO BEZ REPELENTA

Omraženi komarci i krpelji su za toplijeg vremena gotovo najčešći vektori zoonoza. Krpelji prenose lajmsku bolest (boreliozu). Kad krpelj posiše krv životinje zaražene boreliozom (borelija je bakterija) i nakon toga ubode čovjeka, dolazi do prijenosa bolesti. Ako se na vrijeme ne prepozna i ne liječi, uzrokuje teške posljedice (artritis, problemi s očima i neurološkim sustavom).

Toxocara cati česti su crijevni paraziti pasa i mačaka. Psi, osobito u ruralnim područjima, često imaju trakavice, a za čovjeka je osobito opasna mala pseća trakavica *Echinococcus granulosus*. Proljev kod pasa može biti uzrokovan zoonotskim tipom giardije, najčešćeg uzročnika parazitskih proljeva. Najvažnija je vrsta *Giardia duodenalis*, nalazimo ih u mačke, psa i čovjeka. Giardije žive na površini crijeva, oštećuju crijevne resice i uzrokuju proljev. Kod odraslih pasa i mačaka invazija uglavnom prolazi bez kliničkih znakova. Kriptosporidije su praživotinje koje parazitiraju na brojnim kralježnjacima, pa i na psima,

mačkama i ljudima izazivajući proljev. Vrlo su rasprostranjene i uzrokuju epidemije.

MAČJE BOLESTI

Bolest mačjeg ogreba je zarazna bolest mačaka. Parazit *Haemobartonella* parazitira na eritrocitima, uništava ih i posljedično dovodi do anemije. Najčešće se zaraze djeca, kod kojih se bolest manifestira visokom temperaturom i povećanim limfnim čvorovima (simptomi slični gripi). Toksoplazmozu uzrokuje parazit *Toxoplasma gondii*. Prenose je mačke, a ljudi se zaraze preko jajašca iz mačjeg izmeta ili preko sirovog mesa onečišćenog oosporama parazita. Za sprečavanje infekcije vrlo je važna higijena ruku i prostora. Temperatura od 67°C je uništava. Izrazito je opasna za trudnice jer može izazvati pobačaj, rađanje djece s malformacijama, ali i poremećaje vida u adolescenata. Trudnice ne bi trebale čistiti mačji toalet! Zahvaljujući novim spoznajama o posljedicama njihova parazitiranja u mozgu, toksoplazme se povezuju s nekim oblicima shizofrenije, manjim kognitivnim sposobnostima, slabijom koncentracijom. Kod ljudi oslabljenog imuniteta može izazvati meningoencefalitis.

GLJIVICE, GRINJE, BAKTERIJE...

Lišaj (ringworm) je uzrokovan gljivicama *Microsporium* i *Trichophyton*. Razvoju infekcije pogoduje vlaga, promjena pH kože i oštećenja na

**RAZLIČITE
VRSTE
GRINJA I NEKI
PARAZITI MOGU
POVREMENO
PRIJEĆI I NA
LJUDE**

prijeći i na ljude. Na koži ljudi izazivaju eritem s izrazitim svrbežom. Takve promjene nazivamo pseudo-skabies. Najčešće ga uzrokuju grinje pasa i mačaka *Sarcoptes scabiei*, *Notoedres cati*, *Cheyletiella* spp. *Leptospirozu* uzrokuje bakterija koja se najčešće nalazi u vodama stajaćicama. U životinja najčešće zahvaća bubrege, a izlučuje se urinom, preko kojeg se mogu zaraziti ljudi. Simptomi su povišena temperatura, malaksalost, gubitak apetita i žutica. Cijepljenje pasa pokriva samo određene sojeve iz roda leptospire.

IKUNIĆI NA UDARU

Mikrosporidiji su unutarstanični organizmi koji žive parazitski na ljudima i životinjama. Za čovjeka je patogeno 14 vrsta, najčešća je *Enterocytozoon bieneusi*. Među opasnim mikrosporidijima ističe se *Encephalitozoon cuniculi*, koji uzrokuje encefalitozoonozu, bolest kunića koja se može očitovati neurološkim poremećajima poput paralize, poremećene koordinacije, izvrtnja na bok ili trešnje glavom.

I na kraju bjesnoća, jedna od najsmrtonosnijih zoonoza koja se može spriječiti samo cijepljenjem.

koži. Uzrokuje svrbež, perutanje i opadanje dlake. Širi se kontaktom sa zaraženom životinjom i preko zaraženih predmeta. Lezije izgledaju kao crvena okrugla područja bez dlaka promjera 1-4

cm. Osobe oslabljenog imunostnog statusa podložnije su zarazi. Liječenje je dugotrajno.

Različite vrste grinja i neki paraziti specifični za životinje mogu povremeno